

CO, GDZIE, KIEDY?

SPIS WYDARZEŃ I IMPREZ REGIONALNYCH

ODDALI HOŁD ŻOŁNIERZOM WYKLĘTYM

W MŁAWIE ODBYŁY SIĘ UROCZYSTE OBCHODY NARODOWEGO DNIA PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH. WYDARZENIE ROZPOCZĘŁO SIĘ MSZĄ ŚWIĘTĄ KONCELEBROWANĄ W KOŚCIELE PW. MATKI BOŻEJ FATIMSKIEJ. S. 5

DZIECI Z WIZYTĄ W RATUSZU

MŁAWA ||

S. 4

POLICYJNE PODSUMOWANIE

NA SYGNALE ||

S. 6

DEPRESJA SENIORA

ZDROWIE ||

S. 15

PROMOCJA

MAGAZYN TURYSTYCZNY

Warmia&Mazury

ZWIEDZAMY PÓLSKĘ I ŚWIAT

W tym roku waloryzacja świadczeń jest tylko procentowa, a ich wysokość wzrośnie o 5,5%. ZUS przeprowadza podwyżkę z urzędu, co oznacza, że nie ma potrzeby składania żadnych wniosków w tej sprawie. Zwaloryzowane świadczenia będą wypłacane wszystkim uprawnionym w standardowych terminach, czyli 1., 6., 10., 15., 20. i 25. dnia miesiąca.

– Jeśli termin płatności świadczenia przypada na sobotę, niedzielę lub inny ustawowo wolny dzień od pracy, wypłata zostanie zrealizowana do ostatniego roboczego dnia przed tym terminem. Środki są przekazywane na pocztę trzy dni robocze przed terminem płatności, natomiast do banku – jeden dzień roboczy przed planowanym ter-

ZUS: TERMINARZ WYPŁAT ZWALORYZOWANYCH ŚWIADCZEŃ. NIEKTÓRZY EMERYCI I RENCIŚCI OTRZYMAJĄ JE WCZEŚNIEJ

JAK CO ROKU, W MARCU ZUS PRZEPROWADZI WALORYZACJĘ ŚWIADCZEŃ. W ZWIĄZKU Z TYM, ŻE 1 MARCA W TYM ROKU PRZYPADA W SOBOTĘ, ZAKŁAD Z WYPRZEDZENIEM WYPŁACIŁ PONAD MILION ZWALORYZOWANYCH ŚWIADCZEŃ, ABY EMERYCI I RENCIŚCI MOGLI JE OTRZYMAĆ NAJPÓŹNIEJ 28 LUTEGO, ZARÓWNO W FORMIE GOTÓWKI, JAK I NA KONTA BANKOWE.

minem wypłaty – informuje Wojciech Ściwiarski, rzecznik prasowy ZUS w województwie mazowieckim.

– W pierwszym terminie płatności zwaloryzowano ponad 1 mln 47 tys. świadczeń, na łączną kwotę

139,8 mln zł. Środki na wypłatę świadczeń zostały już przekazane na pocztę 25 lutego, a do banków trafiły 27 lutego – dodaje rzecznik.

W kolejnym terminie, przypadającym na 6 marca,

ZUS wypłaci blisko 1,6 mln świadczeń na kwotę około 256,6 mln zł. Pieniądże zostaną przekazane na pocztę 3 marca, a do banków dotrą 5 marca. Natomiast 10 marca świadczenie otrzyma ponad 1,4 mln osób, a ich

łączna kwota przekroczy 271 mln zł. Poczta otrzyma środki 5 marca, natomiast banki – 7 marca.

W związku z tym, że wypłata emerytur i rent, ustalona na 15 marca, przypada na sobotę, świadczenia te zostaną przekazane wcześniej. Dzięki temu uprawnieni otrzymają je najpóźniej do 14 marca.

Terminy wypłat 20 i 25 marca pozostają bez zmian. Wypłaty zwaloryzowanych świadczeń dla osób pobierających zasiłki oraz świadczenia przedemerytalne zostaną przekazane na pocztę 27 marca, a do banków 31 marca, aby uprawnieni mogli je otrzymać 1 kwietnia.

ZUS

MIEJSKI ŻŁOBEK W MŁAWIE OGŁASZA REKRUTACJĘ NA ROK 2025/2026

Miejski Żłobek w Mławie ogłasza rekrutację na rok 2025/2026. Nabór rozpocznie się 25 lutego 2025 r. o godzinie 9:00 i potrwa do

11 marca 2025 r. do godziny 15:00.

Dokumenty będą przyjmowane w siedzibie żłobka przy ul. Krasińskiego 7

w godzinach 8:00-16:00. Wymagane dokumenty to karta zgłoszenia dziecka oraz dokumenty potwierdzające spełnienie kryteriów

przyjąć. Szczegółowe zasady rekrutacji oraz formularze do pobrania dostępne są na stronie internetowej www.zlobekmlawa.pl

Freepik

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

Pogotowie Ratunkowe - 999
Policja - 997
Straż Pożarna - 998
Straż Miejska - 986
Numer alarmowy z telefonu komórkowego - 112
Pogotowie elektryczne - 991
Pogotowie gazowe - 992
Pogotowie wodociągowe - 23 654 23 21
Pogotowie ciepłownicze - 23 654 35 06
Informacja PKP - 23 674-53-33, <https://www.e-podroznik.pl/>
Informacja PKS - 23 654 35 56
Postój TAXI - 23 654 35 76

Urząd Miasta Mława
Mława, ul. Stary Rynek 19,
tel. 23 654 33 82,
e-mail: info@mlawa.pl,
sekretariat@mlawa.pl

Starostwo Powiatowe
Mława, ul. W. Reymonta 6,
tel. 23 654 34 09,

e-mail: starostwo@powiatmlawski.pl
Sąd Rejonowy
Mława, ul. W. Reymonta 3,
tel. 23 654 89 00,
e-mail: adm@mlawa.sr.gov.pl

Urząd Skarbowy
Mława, ul. G. Narutowicza 19/7,
tel. 23 654 34 98, e-mail: us1413@mz.mofnet.gov.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ul. Z. Padlewskiego 31,
tel. 23 655 00 31 32

Powiatowy Urząd Pracy
Mława, ul. Wyspiańskiego 7,
tel. 23 654 39 18, e-mail: waml@praca.gov.pl

Prokuratura Rejonowa
Mława ul. J. Lelewela 4,
tel. 23 654 36 19, e-mail: pr.mlawa@plock.po.gov.pl

Komenda Powiatowa Policji
Mława, ul. H. Sienkiewicza 1,
tel. 23 654 43 43, e-mail: prasowy.kppmlawa@mazowiecka.policja.gov.pl
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
Mława, ul. Z. Padlewskiego 15,
tel. 23 654 33 85, e-mail: mlawa@mazowsze.straz.pl

Straż Miejska
Mława, ul. Stary Rynek 19,
tel. 23 654 64 34, e-mail: strazmiejska@mlawa.pl

Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków sp. z o.o.
Mława, ul. Płocka 106,
tel. 23 654 60 70, e-mail: sekretariat@wod-kan-mlawa.com.pl

Gazownia Warszawska, Rozdzielnia Gazu w Mławie
Mława, ul. Płocka 96,
tel. 23 655 01 62

Zakład Energetyczny Płock S.A.
Region Energetyczny Mława
Mława, ul. Warszawska 127

Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital
Mława, ul. A. Dobrskiej 1,
tel. 23 654 32 35, e-mail: sekretariat@szpitalmlawa.pl

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ul. Padlewskiego 13,
tel.: 23 654 56 38, wew. 412

NZO Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Działdowie, filia w Mławie
ul. Lelewela 9, tel.: 23 655 28 64

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mławie, ul. Padlewskiego 13,
tel.: 23 654 36 34

Bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich
Pod numerem telefonu 800 676 676 działa bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich, czynna: poniedziałek: godz. 10:00 – 18:00 wtorek – piątek: godz. 8:00- 16:00 Połączenie możliwe jest zarówno z telefonów stacjonarnych, jak i telefonów komórkowych wszystkich sieci. Dzięki Infolinii można uzyskać podstawowe informacje o prawach człowieka i kompetencjach PRO. Droga ta można również dowiedzieć się wszystkiego o prawie antydyskryminacyjnym. Jeśli sprawa nie jest związana z kompetencjami PRO, pracownicy starają się wskazać rozmówcy instytucję, w której uzyska odpowiednią pomoc.

Telefony zaufania dla osób w depresji:

Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji, tel. 22 594 91 00 (w każdą środę i czwartek od 17.00 do 19.00). ITAKA – antydepresyjny telefon zaufania tel. 22 484 88 01 (w poniedziałki i czwartki od 17.00 do 20.00). Ośrodek Interwencji Kryzysowej – pomoc psychiatryczno-pedagogiczna, tel. 22 855 44 32 lub Ośrodek Interwencji Kryzysowej, tel. 22 837 55 59 (poniedziałek – piątek od 8:00 do 20:00). Telefon Zaufania dla Osób Dorosłych w Kryzysie Emocjonalnym, tel.: 116 123 (od poniedziałku do piątku od godz. 14.00-22.00). Młodzieżowy Telefon Zaufania, tel. 192 88 lub Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, tel. 116 111, codziennie od 12:00 do 02:00.

Waluta od dawna nie jest już bezpieczną przystanią dla ochrony oszczędności przed inflacją, a ostatnie spadki kursów, szczególnie euro, mogą przyprawić o zawał. Czy europejska waluta odbije się od dna?

Na rynku walut nie ma spokoju, a ostatnie spadki kursu euro i dolara mogą przyprawić człowieka o zawał, a już na pewno drobnych ciulaczy, którzy zamieniają złotówki na walutę, by chronić swoje oszczędności przed inflacją. Jednak kurs euro pikuje, od ośmiu lat europejska waluta nie była

WALUTA AŻ PARZY RĘCE

tak tania. W ubiegły piątek na rynku walutowym forex za euro trzeba było zapłacić ok. 4,20 zł, a za dolara ok. 4,05 zł, bo także amerykańska waluta osłabia się względem złotego. Ajeszcze trzy lata temu obie te waluty szturmowały w Polsce granicę 5 zł.

Dlatego niektórzy w obawie przed dalszymi spadkami kursu mogą zacząć wykonywać nerwowe ruchy, pozbywając się waluty. Czy to dobry ruch?

— Dziś złoty jest w ofensywie, a euro i dolar są w lekkiej defensywie — obrazowo tłumaczy sytuację prof. Andrzej Buszko, ekonomista z UWM. — Jeżeli ktoś zainwestował w waluty, nie powinien wpadać w panikę, wykonywać gwałtownych ruchów, bo kurs walutowy jest wynikiem popytu i podaży.

Jakie są przyczyny osłabienia euro? — To wynika z kilku powodów — tłumaczy ekonomista. — Na pewno zkonjunktury gospodarczej w Polsce, w tym spadku inflacji. A także napływu funduszy europejskich do Polski związanych z KPO. Jeśli czegoś jest więcej na rynku, to ta cena jest niższa. Euro i dolar to są waluty, które idą w parze. Jeżeli euro się umacnia to dolar też podąża tą ścieżką i odwrotnie.

Niektórzy cieszą się z silnej złotówki, uważając, że to oznaka silnego państwa. Tyle że silna waluta akurat osłabia to państwo. Bo oile

z silnego złotego cieszą się polscy importery, także turyści, którzy wyjeżdżają za granicę, tak już uderza to w eksport, którego opłacalność spada. A polska gospodarka eksportem stoi. O ile jeszcze w 2004 roku udział eksportu w naszym PKB wynosił 34 proc., tak już w 2023 roku wzrósł do 58 proc.

— Mocniejszego złoty to impuls do większego importu, co jest szkodliwe dla gospodarki. Powinniśmy dbać o to, żeby polski eksport był silny — dodaje prof. Buszko. — Jeżeli nie ma inwestycji finansowych ze środków eu-

ropejskich, do tego jest niski eksport, to wgospodarce będzie tylko gorzej.

Jak są prognozy dla euro, dla dolara? Te są bardzo rozbieżne. Niektórzy wieszczą dalsze spadki kursu walut, nawet poniżej 4 zł za euro, podczas gdy inni przewidują odbicie.

— Oczywiście będą wahania. Według mnie do końca roku euro będzie w granicach 4,30- 4,40 zł, zaś dolar będzie kosztować 4,05-4,15 zł — uważa prof. Buszko.

To są oczywiście tylko prognozy, bo jak będzie, zobaczymy na koniec 2025 roku.

am

BEZPŁATNE PORADY PRAWNE

Mieszkańcy Mławy mogą skorzystać z bezpłatnego doradztwa prawnego w następujących miejscach i godzinach: — ul. Graniczna 39 (Szkoła Podstawowa nr 4) w każdy poniedziałek w godz. 15:30-16:30 — w lokalu przy ul. Z. Padlewskiego 13, w każdą środę od godz. 15.00 do godz. 17.00.

Przypominamy jednocześnie, że ze wsparcia psychologa możemy skorzystać: — w lokalu przy ul. Mariackiej 20 - w każdy wtorek od godz. 16.00 do godz. 18.00 — w lokalu przy ul. Padlewskiego 13 - w każdy czwartek od godz. 16.00 do godz. 18.00 Aby umówić się z psycholo-

giem na spotkanie prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem 23 654 56 38 w. 410/411 przy ul. 18 Stycznia 4. lok 25, bądź bezpośrednio u terapeuty. Specjaliści przyjmują w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przypominamy również, że Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza Miasta Mława do działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu pełni swoje dyżury.

Wniosek o skierowanie na obowiązkowe leczenie odwykowe może złożyć do komisji członek rodziny lub jakolwiek inna osoba, organizacja lub instytucja. Dyżury członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywają się co dwa tygodnie

w drugi i czwarty poniedziałek miesiąca od godziny 16.15 do godz. 18.00 w Mławie przy ul. Z. Padlewskiego 13. Kontakt z Komisją przez pracownika Wydziału Oświaty i Polityki Społecznej, w siedzibie wydziału przy ul. 18 Stycznia 4 lok. 25, bądź tel. 23 654 56 38 wew. 412.v

REKLAMA

komunikat

IRŚ.6740.1.1.2025

Mława, 26 lutego 2025 r.

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania

Zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 ze zm.), w związku z art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 162 ze zm.) i art. 32, art. 33, art. 34 ust. 2, ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.) zawiadamia się, że w dniu **19 lutego 2025 r.** zostało wszczęte na żądanie wnioskodawcy:

**Wójt Gminy Stupsk
ul. H. Sienkiewicza 10
06-561 Stupsk**

z dnia 19 lutego 2025 r. postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. **„Rozbudowa drogi gminnej nr 230611W Strzałkowo – Bolewo”** na działkach: obręb Strzałkowo nr 0015: 105, 142, 298, 299, 331, 332 obręb Morawy nr 0013: 92/2, 92/4, 103, 104 obręb Bolewo nr 0003: 9, 10, 23, 24/5, 25/3, 26, 27/1, 27/2, 28, 40/2, 134, 161, 193, 281, 282, 284, 287 jednostka ewidencyjna 141306_2 Stupsk, gmina Stupsk, powiat mławski, województwo mazowieckie.

Uwagi i wnioski dotyczące przedmiotowej sprawy w terminie 7 dni od daty podania niniejszej informacji do publicznej wiadomości należy zgłaszać w Wydziale Infrastruktury, Rolnictwa i Środowiska Starostwa Powiatowego w Mławie przy ul. Stanisława Władysława Reymonta 6 od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu, tj. od 8.00 do 16.00. Akta sprawy wyłożone są do wglądu w Wydziale Infrastruktury, Rolnictwa i Środowiska Starostwa Powiatowego w Mławie przy ul. Stanisława Władysława Reymonta 6 (pokój nr 25, tel. 023 654 33 11).

Stosownie do przepisu art. 41 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ o każdej zmianie swego adresu. W razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie pisma pod dotychczasow adres ma skutek prawny.

Ponadto zgodnie z art. 33 i art. 40 k.p.a.: Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi. Jeżeli ustanowiono kilku pełnomocników, doręcza się pisma tylko jednemu pełnomocnikowi. Strona może wskazać takiego pełnomocnika. Strona zamieszkała za granicą lub mająca siedzibę za granicą, jeżeli nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w kraju, jest obowiązana wskazać w kraju pełnomocnika do doręczeń. Pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych. W razie niewskazania pełnomocnika do doręczeń przeznaczone dla tej strony pisma pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

**Starosta Mławski
(-) Witold Okumski**

1525otm1-a-G

komunikat

GPP.6720.1.2024.AD

4 marca 2025 r.

OGŁOSZENIE Burmistrza Miasta Mława

o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego miasta Mława

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1, 3, 4, 5, art. 46 ust. 1 pkt 1, art. 54 ust. 2, 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miasta Mława uchwały nr VI/40/2024 z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Mława. Granicami obszaru objętego planem ogólnym są granice miasta Mława z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

Zainteresowani mogą składać wnioski do projektu planu ogólnego i prognozy oddziaływania na środowisko w terminie do 4 kwietnia 2025 r.

Wnioski należy składać wyłącznie za pomocą formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego. Formularz jest dostępny w siedzibie Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, 06-500 Mława – kancelaria Urzędu Miasta Mława, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bip.mlawa.pl (w zakładce Poradnik interesanta – Nieruchomości i planowanie przestrzenne).

Wnioski można składać:

- osobiście w kancelarii Urzędu Miasta Mława lub listownie na adres Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, 06-500 Mława
- w formie elektronicznej – za pomocą poczty elektronicznej na adres: info@mlawa.pl lub elektronicznej skrzynki podawczej na platformie ePUAP Urzędu Miasta Mława.

Składający wniosek do projektu planu ogólnego:

- podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby,
- podaje adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada,
- wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem,
- może podać dodatkowe dane kontaktowe, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Wnioski złożone po upływie wyznaczonego terminu pozostawi się bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Burmistrz Miasta Mława.

Informacja nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej <http://bip.mlawa.pl>, w zakładce Klauzula informacyjna RODO, oraz w Urzędzie Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, pokój nr 13.

1425otm1-a-G

URODZINY KUBUSIA PUCHATKA W SP NR 3 W MŁAWIE

czytelniczych wśród dzieci poprzez przedstawienie sylwetki Kubusia Puchatka jako bohatera literackiego, kształtowanie zainteresowań artystycznych oraz inwencji i wyobraźni twórczej. W konkursie I miejsce przyznano pracy Michaliny Purzyckiej z klasy 5 a, miejsce II zajęła praca Ady Kłós z klasy 4 a, miejsce III zdobyła praca Kamili Gers z klasy 4 b. Przyznano siedem

Wszystkie dzieci znają Kubusia Puchatka a większość także książkę opisującą przygody sympatycznego misia i jego przyjaciół: Prosiaczka, Królika, Sowy, Kłapouchego, Mamy Kangurzy i Maleństwa oraz Krzysia. Z okazji urodzin sympatycznego misia uczniowie klas czwartych i piątych Szkoły Podstawowej nr 3 wzięli udział w konkursie na wykonanie urodzinowej kartki dla Kubusia Puchatka. Celem konkursu było rozwijanie zainteresowań

wyróżnień, które otrzymali: Julia Maciak kl. 4b, Blanka Szeluga kl. 4b, Zofia Duchna kl. 4b, Anna Pankratow kl. 5a, Zofia Koper kl. 4a, Zuzanna Żerdzińska kl. 4a, Jakub Jankowski kl. 5b. Nagrody dla laureatów konkursu ufundowała Rada Rodziców a ich wręczenie odbyło się w bibliotece szkolnej, gdzie najładniejsze prace konkursowe zostały zaprezentowane na wystawie.

SP nr 3 w Mławie

Najpierw odwiedzając urząd dzieci spotkały się z zastępcą burmistrza Miasta Mława Marcinem Burchackim. Miały okazję porozmawiać o jego codziennej pracy, dowiedzieć się, czym zajmuje się na co dzień oraz zadać pytania. Dużą atrakcją była możliwość zasiadnięcia w fotelu burmistrza. Na pamiątkę spotkania dzieci otrzymały drobne upominki.

W SALI KONFERENCYJNEJ, KTÓRA NIEGDYŚ PEŁNIŁA FUNKCJĘ SALI ŚLUBÓW, WYSŁUCHAŁY OPOWIEŚCI O DAWNYCH UROCZYSTOŚCIACH ODBYWAJĄCYCH SIĘ W RATUSZU ORAZ POZNAŁY LEGENDĘ O MUŁAWIE.

Następnie zobaczyły galerię fotografii dawnej Mławy, tryptyki „Drzwi do Mławy” oraz barwny witraż z artystyczną wersją herbu miasta. Na ratuszowym patio poznały ciekawe

DZIECI ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ŁOMI Z WIZYTĄ W RATUSZU

URZĄD MIASTA MŁAWA ODWIEDZIŁY PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ŁOMI. TO BYŁA PEŁNA WRAŻEŃ WIZYTA, PODCZAS KTÓREJ DZIECI MIAŁY OKAZJĘ POZNAĆ RATUSZ OD ŚRODKA I DOWIEDZIEĆ SIĘ WIELU CIEKAWOSTEK O JEGO HISTORII.

fakty o budynku i jego architekturze.

Pod koniec wizyty najmłodsi zajrzeliby do kancelarii urzędu oraz kas, by zobaczyć, jak wygląda codzienna praca urzędników.

Na zakończenie dzieci zrobiły sobie pamiątkowe zdjęcie przy pomniku św. Wojciecha i odkryły miejsce, gdzie dawniej znajdowała się fontanna miejska oraz słynne „miejsce zakochanych” w Mławie.

Grupę oprowadziła Wioletta Mikucińska, pracownik Wydziału Promocji i Współpracy Urzędu Miasta.

PROMOCJA

wawa.info
PORTAL DLA WARSZAWY I MAZOWSZA

**NOWY
PORTAL
WAWA.INFO**

66240tp-L-M

W homilii podkreślił on poświęcenie Żołnierzy Wyklętych, potrzebę kontynuowania tradycji oraz znaczenie tego święta. Na zakończenie kazania zacytował słowa Zbigniewa Herberta z utworu „Pan Cogito o potrzebie ścisłości”:

(...) jak trudno ustalić imiona wszystkich tych co zginęli w walce z władzą nieludzką (...) a przecież w tych sprawach konieczna jest akuracność nie wolno się pomylić nawet o jednego (...) jesteśmy mimo wszystko stróżami naszych braci musimy zatem wiedzieć policzyć dokładnie zawołać po imieniu opatrzyć na drogę (...)

Podkreślił, że to nasz święty obowiązek, aby historia nie powtórzyła się za naszych czasów. Uroczystość uświetnił swoim wyjątkowym śpiewem zespół VIES BONUM- który tworzy trzech solistów z Mińska, z salezjańskiej parafii p/w św. Jana Chrzciciela.

Po mszy uczestnicy przeszli pod pomnik Żołnierzy Wyklętych, usytuowany na placu przed kościołem, gdzie wystawiły się również sztandary, które towarzyszyły przez całą mszę świętą. Wartę honorową przy monumencie pełnili członkowie Stowarzyszenia Grupy Rekonstrukcji Historycznej Ludności Cywilnej Mława. Tradycyjnie przedstawiciele władz miejskich i powiatowych, członkowie lokalnych stowarzyszeń, reprezentanci instytucji, kombataneci oraz delegacje z zakładów pracy i organizacji pozarządowych złożyli kwiaty i zapalili znicze. Na zakończenie obchodów odśpiewano hymn narodowy, podkreślając rangę tego wydarzenia. Miasto Mława reprezentowali Burmistrz Piotr Jankowski oraz jego zastępca Mariusz Szczechowicz.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, obchodzony corocznie 1 marca, został ustanowiony w 2011 roku jako wyraz hołdu dla Żołnierzy antykomunistycznego podziemia, którzy po II wojnie światowej przeciwstawili się narzuconemu siłą reżi-

MŁAWA ODDAŁA HOŁD ŻOŁNIERZOM WYKLĘTYM

1 MARCA 2025 ROKU W MŁAWIE
ODBYŁY SIĘ UROCZyste OBCHODY
NARODOWEGO DNIA PAMIĘCI
ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH. WYDARZENIE
ROZPOCZĘŁO SIĘ MSZĄ ŚWIĘTĄ
KONCELEBROWANĄ W KOŚCIELE
PW. MATKI BOŻEJ FATIMSKIEJ,
KTÓREJ PRZEWODNICZYŁ
WIKARIUSZ KS. ŁUKASZ CHRUŚCIEL.

mowi komunistycznemu. Data ta nie jest przypadkowa – 1 marca 1951 roku w więzieniu mokotowskim w Warszawie komuniści zamordowali przywódców IV Zarządu Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” – Łukasza Cieplińskiego i jego towarzyszy walki.

Obchody tego dnia mają na celu przypomnienie o heroizmie i niezłomnej postawie Żołnierzy Wyklętych, którzy walczyli o suwerenność Polski i prawa obywatelskie. Ich ofiara jest symbolem męstwa i patriotyzmu, a pamięć o nich stanowi istotny element kształtowania świadomości narodowej i historycznej. Uroczystości, takie jak te w Mławie, są wyrazem szacunku dla ich poświęcenia oraz przypomnieniem o wartości wolności i niepodległości.

WM/WP

REKLAMA

**SKUP
BYDŁA**

Marcin Malinowski

- Konkurencyjne ceny
- Szybka płatność – gotówka

Zapraszamy do stałej współpracy

511 394 119

**Przekroczył prędkość
w Kowalewie**

Kowalewo (gm. Wiśniewo), to kolejne miejsce na drogach pow. mławskiego, pod szczególnym nadzorem patroli ruchu drogowego, z uwagi na zgłoszenia użytkowników Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, dotyczące przekraczania dozwolonej prędkości.

Patrol ruchu drogowego, pełniący służbę na terenie Kowalewa, zatrzymał do kontroli drogowej kierującego skodą. 48-letni mieszkaniec pow. zgierskiego, jechał z prędkością 65 km/h.

Jak się okazało, to jego kolejne wykroczenie drogowe w krótki odstępie czasu, jakiego się dopuścił. W połowie stycznia stracił prawo jazdy za przekroczenie prędkości w terenie zabudowanym o ponad 50 km/h. Sprawa zostanie skierowana z wnioskiem o ukaranie do sądu.

Policja apeluje o rozsądek za kierownicą oraz przestrzeganie obowiązujących ograniczeń prędkości. Chwila nieuwagi, nadmier-

POLICYJNE PODSUMOWANIE TYGODNIA

na prędkość mogą doprowadzić do niebezpiecznej sytuacji na drodze.

**Nietrzeźwy kierowca
zatrzymany przez patrol
SPEED w Strzegowie**

Patrol SPEED zauważył podejrzaną zachowującego się kierowcę i natychmiast zatrzymał go do kontroli drogowej. Jak się okazało, 23-letni mieszkaniec pow. mławskiego miał prawie promil alkoholu. Jak oświadczył w rozmowie z policjantami, pił alkohol w nocy.

Młody kierowca został osadzony w policyjnym areszcie a jego samochód odholowany. Po wytrzeź-

wieniu, usłyszał zarzut kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, grozi mu wysoka grzywna, sądowy zakaz kierowania

pojazdami oraz kara do 3 lat pozbawienia wolności.

Nietrzeźwi kierowcy to śmiertelne zagrożenie na drodze. Policjanci, zatrzy-

mujący nietrzeźwych kierujących, słysząc najczęściej tłumaczenie: „Pilem wieczorem, rano myślałem, że jestem trzeźwy”. Taki brak rozsądku i odpowiedzialności może doprowadzić do tragedii.

**Niebezpieczne zdarzenie
drogowe**

Jak wynika z ustaleń policjantów, pracujących na miejscu wypadku, kierujący oplem 22-letni mieszkaniec Płońska, jadąc ul. Sienkiewicza w kierunku Al. Św. Wojciecha, nie ustąpił pierwszeństwa

zjeżdżającemu z wiaduktu volkswagenowi. Volkswagensem kierował 18-letni mławianin. Kierujący byli trzeźwi. Ranny kierowca opla oraz pasażerka volkswagena, zostali przewiezieni do szpitala w Mławie. Trwają czynności policyjne.

Nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu to jedna z głównych przyczyn niebezpiecznych zdarzeń drogowych. Chwila nieuwagi, niestosowanie się do znaków drogowych, może doprowadzić do niebezpiecznej sytuacji. Policja apeluje o zachowanie ostrożności na drodze.

PO RAZ KOLEJNY RUSZYŁA AKCJA „ŁAPKI NA KIEROWNICĘ”

Akcja „Łapki” na kierownicę będzie prowadzona w okresie od 1 do 31 marca 2025 r. Ma na celu zmianę podejścia kierowców do używania telefonu podczas jazdy samochodem, a tym samym zminimalizowanie ryzyka występowania wypadków. Kierowca powinien wiedzieć, że korzystanie z telefonu podczas prowadzenia pojazdu wyraźnie obniża koncentrację

i powoduje utratę kontroli nad sytuacją na drodze. Nawet kilka sekund nieuwagi za kierownicą może doprowadzić do wielu niebezpiecznych następstw. Działania Policji prowadzone są wspólnie z firmą Neptis S.A. - operatorem aplikacji Yanosik oraz firmą Screen Network S.A. Stanowią one uzupełnienie policyjnej akcji pn. „Na drodze – Patrz

i słuchaj”, której ważnym elementem jest zwrócenie uwagi uczestników ruchu drogowego na konsekwencje rozproszenia uwagi podczas korzystania z drogi. Podczas akcji „Łapki” na kierownicę użytkownicy aplikacji Yanosik otrzymają materiały edukacyjne w formie quizu dotyczącego konsekwencji korzystania przez kierowców podczas jazdy z telefonu

wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku. Za bezbłędne odpowiedzi na pytania będzie można otrzymać Certyfikat Odpowiedzialnego Kierowcy. W ubiegłorocznej edycji akcji w rozwiązywaniu quizu wzięło udział 136 375 osób, z czego Certyfikat za bezbłędne odpowiedzi na wszystkie pytania otrzymało 65 912 osób. Prowadzona przez cały ma-

rzec akcja będzie wspierana emisją spotu na ekranach LED firmy Screen Network S.A. rozlokowanych na terenie całego kraju.

Pamiętaj, że korzystanie z telefonu w czasie jazdy naraża zdrowie i życie uczestników ruchu drogowego!

BRD KGP

KANADA WYŚLE WOJSKA NA UKRAINĘ?

Premier Kanady Justin Trudeau powiedział po szczycie w Londynie, że w kwestii wystąpienia na Ukrainę kanadyjskich wojsk nie wyklucza żadnej możliwości. „Wszyscy mamy przed sobą ważną rolę do odegrania” – zaznaczył. Trudeau wziął udział w szczycie poświęconym Ukrainie i bezpieczeństwu, zorganizowanym w Londynie przez

premiera Wielkiej Brytanii Keira Starmera. W spotkaniu uczestniczyli przywódcy kilkunastu krajów, w tym prezydent Ukrainy. Polskę reprezentował premier Donald Tusk. Po zakończeniu rozmów premier Kanady, komentując przedstawiony przez Starmera pomysł utworzenia „koalicji chętnych” do pomocy

Ukrainie, przypomniał, że jego kraj „od ponad 10 lat znajduje się w gronie najważniejszych partnerów Ukrainy i nadal będzie odgrywał znaczącą rolę”. „Będziemy wspierać Ukrainę tak, jak tego potrzebuje, i tak długo, jak tego potrzebuje” – zaznaczył. „Ukraina broni nie tylko swojego terytorium, ale też zasad i wartości, które sta-

nowią fundament wszystkich państw demokratycznych” – podkreślił Trudeau, który zapytany, czy Kanada wystąpi na Ukrainę żołnierzy w ramach misji pokojowej, odpowiedział: „Rozważamy najlepsze sposoby na pomoc i nie wykluczamy żadnej możliwości”. „Nie będziemy jednak wychodzić przed szereg

i zastanawiać się nad tym, jak zachować pokój, którego jeszcze nie osiągnięto. Ale będziemy z Ukrainą i jesteśmy gotowi zrobić to, co będzie konieczne” – stwierdził premier. Odnosząc się do piątkowego spotkania prezydenta USA Donalda Trumpa z Wołodymyrem Zełenskim, podczas którego doszło między nimi

do publicznej kłótni, Trudeau powiedział, że „w Gabinetach Ovalnym prezydent Zełenski udowodnił, że Władimir Putin jest kłamcą i przestępcą oraz że nie można wierzyć, że (...) dotrzyma danego słowa, ponieważ wielokrotnie pokazał, że złamie każde porozumienie”. „Popieram Wołodymyra Zełenskiego i naród Ukrainy” – dodał.

PAP/red.

W ramach 1520. posiedzenia Komitetu Ministrów, już 26 lutego 2025 r. Unia Europejska wydała z okazji Dnia Kobiet specjalne oświadczenie. Co w nim czytamy?

„W kontekście Międzynarodowego Dnia Kobiet potwierdzamy nasze silne zaangażowanie na rzecz osiągnięcia równości płci, wzmocnienia pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt oraz pełnego korzystania przez nie ze wszystkich praw człowieka.” Rzeczywiście. Cała ćwierć XXI wieku zdążyła minąć, a my, dziewczęta i kobiety Europy, wciąż potrzebujemy oświadczeń, w których podkreśla się równość obu płci i uprzejmie przypomina niektórym, że kobieta — to też człowiek.

„W tym roku przypada 30. rocznica Deklaracji Pekinńskiej i Platformy Działania przyjętych przez ONZ na zakończenie Czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet. Jej zasady są równie ważne dzisiaj, jak były w momencie przyjęcia.” Trzydzieści lat minęło jak jeden dzień — co nie zmienia faktu, że wciąż są na Ziemi tacy, którzy nijak nie kapują podstawowych zasad funkcjonowania społeczeństwa...

„Przypominamy sobie wytyczne wysokiego szczebla otrzymane z Deklaracji z Reykjavíku 2023 oraz cele strategiczne Strategii na rzecz Równości Płci Rady Europy na lata 2024–2029. UE przypomina o swoim zobowiązaniu do wspierania pełnego, równego i znaczącego uczestnictwa kobiet, w całej ich różnorodności i we wszystkich sferach życia publicznego i politycznego, zgodnie z Planem Działania UE na Rzecz Praw Człowieka i Demokracji na lata 2020–2027. Jest to kluczowe dla wypełnienia misji Rady Europy: ochrony praw człowieka, podtrzymywania demokracji i zachowania praworządności.” Czyli znowu — kobieta też człowiek, ale niektórzy wciąż mają chorobliwą awersję przed stawianiem w tym miejscu znaku równości. No, nic. Ciekawam tylko, którzy dątycy przyszli na świat.

„UE utrzyma swoje silne poparcie dla programu rów-

ności na wszystkich forach wielostronnych. W kontekście rosnącego oporu wobec równości płci UE będzie nadal współpracować ze wszystkimi partnerami w celu promowania międzynarodowych norm i standardów. UE będzie energicznie promować i zwiększać wysiłki na rzecz równości płci, rozwoju i pełnego korzystania ze wszystkich praw człowieka przez wszystkie kobiety i dziewczęta oraz ich wzmocnienia, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi, w tym poprzez uwzględnianie równości płci w kontekstach krajowych i tematycznych. UE podkreśli potrzebę ambitnego i transformacyjnego podejścia w celu zajęcia się podstawowymi przyczynami i czynnikami ryzyka nierówności płci, dyskryminacji i przemocy wobec kobiet i dziewcząt.” Jak wyżej. I tylko warto przy tej okazji pamiętać, że jak coś wokoło trzeba komuś przypominać — to on po prostu nie chce pamiętać. I tak jak można doprowadzić do wodopoju, ale nie da się go przymusić do picia — tak niektórych nijak nie da się przymusić do myślenia i pamiętania. Nawet, jeśli to prawdy oczywiste...

„UE będzie współpracować z Radą Europy w celu nasilenia działań na rzecz zwalczania dyskryminacji,

zwracając uwagę na wielorakie i przecinające się formy dyskryminacji, w tym ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną i tożsamość płciową.” Budujące, choć mam nadzieję, że słyhać sarkazm.

„UE pogłębi swoje działania na rzecz promowania równości płci oraz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, seksualnej i ze względu na płeć, w tym w stosownych przypadkach poprzez wdrożenie «Konwencji stambulskiej». UE umieści zapobieganie i eliminację przemocy seksualnej i ze względu na płeć zarówno w Internecie, jak i poza nim w centrum swoich wysiłków, w tym przemocy seksualnej związanej z konfliktami, przemocy domowej i przemocy ze strony partnera, przemocy ze względu na płeć ułatwianej przez technologię, małżeństw dzieci, małżeństw przedwczesnych i przymusowych, okaleczania żeńskich narządów płciowych i in-

nych szkodliwych praktyk wobec kobiet i dziewcząt. Podkreślamy pionierską rolę Rady Europy w zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i dziewcząt.” Jeśli komuś wciąż trzeba przypominać, że kobieta to człowiek — to jakoś jestem sceptyczna.

„Rosnący wpływ technologii informatycznych na równość płci nie może utrzymywać ani pogłębiać istniejących uprzedzeń i nierówności płciowych. Niewłaściwe projektowanie i niewłaściwe wykorzystanie technologii, w tym systemów AI, może wzmacniać i utrzymywać uprzedzenia płciowe, dyskryminacyjne normy społeczne i prowadzić do wykluczenia i dyskryminacji. Uznajemy współzależność między przemocą ze względu na płeć w trybie offline i online oraz wzrostem przemocy ze względu na płeć wspomaganej technologią. Podkreślamy potrzebę zajęcia się nowymi zagrożeniami w trybie online i wspomaganych technologią, takimi jak cybernękanie, deepfake'i, a także rozpowszechnianie materiałów przedstawiających wykorzystywanie sek-

DZIEŃ KOBIET KU PAMIĘCI

**NIEUCHRONNIE ZBLIŻA SIĘ
W KALENDARZU DZIEŃ 8 MARCA.
W MARCU WPROWADZIE JAK
W GARNCU, ALE JEDNO JEST
PEWNE: MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ
KOBIET POWINNO SIĘ ŚWIĘTOWAĆ
NIEZALEŻNIE OD SYTUACJI
EKONOMICZNEJ, POLITYCZNEJ
I PANDEMICZNEJ KRAJU. PANOWIE,
GOŹDZIKI DO RĄK!**

sualne dzieci.” Jak potrzeba, to się po prostu zajmujecie!

„UE będzie promować podejścia obejmujące całe społeczeństwo, by zaangażować mężczyzn i chłopców jako sojuszników i beneficjentów w działania na rzecz wyeliminowania wszelkich nierówności płciowych, w tym poprzez zajęcie się dyskryminującymi przepisami i zwalczanie dyskryminujących norm społecznych i stereotypów płciowych. Organizacje i ruchy feministyczne i praw kobiet oraz kobiety obrończynie praw człowieka są również kluczowymi partnerami w przeciwdziałaniu regresowi w zakresie równości płci.” Tu akurat powodzenia życzę. Bez sarkazmu.

„UE nadal zobowiązuje się do promowania, ochrony i realizacji wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia Pekinńskiej Platformy Działania i Programu Działań Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz wyników ich konferencji przeglądowych i nadal zobowiązuje się do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tym kontekście. Mając to na uwadze, UE potwierdza swoje zaangażowanie w promowanie, ochronę i realizację prawa każdej osoby do

pełnej kontroli nad kwestiami związanymi z do ich seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, bez dyskryminacji, przymusu i przemocy. UE podkreśla ponadto potrzebę powszechnego dostępu do wysokiej jakości i niedrogich kompleksowych informacji na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, edukacji, w tym kompleksowej edukacji seksualnej, oraz usług opieki zdrowotnej. UE zaprasza innych w Europie i poza Europą do przyłączenia się do tych wysiłków.” Unia zaprasza — ciekawe kto skorzysta z tego zaproszenia?

Jak dodano poniżej — następujące kraje spoza Unii Europejskiej zgadzają się z tym oświadczeniem: Albania, Andora, Armenia, Bośnia i Hercegowina, Gruzja, Islandia, Liechtenstein, Republika Mołdawii, Monako, Czarnogóra, Macedonia Północna, San Marino, Serbia, Ukraina, Zjednoczone Królestwo.

A ja czasem myślę, że wolałabym zrezygnować z tych hucznych obchodów i po prostu mieć pewność, że każdy, absolutnie KAŻDY obywatel Ziemi, słysząc rzeczownik ‘kobieta’ — natychmiast ma na myśli człowieka...

Magdalena Maria Bukowiecka

Patronat polskiej prezydencji w Radzie UE
Patronage of the Polish presidency of the Council of the EU
Patronage de la présidence polonaise du Conseil de l'UE

EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

**Familia Michalskich
z Giedni, Dzierzgowa oraz
Kulan w latach 1868 - 1958
(cz. I)**

Dziadek Wincenty Michalski (ur. ok. 1842 r. prawdopodobnie we Włocławku - zm. 1928 r. w Kulanach, parafia Wieczfonia Kościelna) - miał być księdzem, ale mu nie wyszło, bo poznał (swoją przyszłą żonę) Franciszkę (z d. Jaworską). Jak poznał Franciszkę, to i o księdzu już nie było mowy. Wtedy (pra) dziadek (ojciec jego Walenty Michalski ur. 1816 r.) dał mu, tę swoją posiadłość. A, że mu nie wychodziło z tą posiadłością jak powinno, to sprzedawał po kawalku. Ijechał dalej, to do księdza na karty, to do dziedzica i w karty grał. Wyjeżdżając na koniu, to bez konia przyszedł pieszo, bo przegrał konia (...). Miał majątek w Giedni, chyba? (W parafii i gm. Szydłowo k. Mławy). (Oczywiście) nie jestem tego pewna, ale tak jakby w Giedni. I później tak, co przyjechał, to coś stracił i tak nareszcie, że został tylko dom i trochę ziemi. I temu wiernemu słudze, co mu (został) najlepszy, był zostawił resztę i zabrał się i poszedł w świat.

I jak poszedł w świat, to był zarządcą na majątkach (u dziedziców). Ale, gdzie i co, to też tego nie powiem? Miał wtedy już kilkoro dzieci. Nie wiem kim był Wincenty z pochodzenia? Tego nikt nie wspominał. Tego nie wiem. Ale ciocia Bronisława (z d. Michalska) Frankowska (z Mławy - Studzieniec, córka Wincentego) mówiła, że się go pytaliśmy np.: <<(…) ojczulku, czemu ojczulek zrobił to, czy tamto(…) >>. (A on odpowiadał): <<(…) A, bo mi zajaśniało jakoś inaczej i dlatego (…) >>. (Mogliśmy) być bogate, a jesteśmy biedne.

Rodzice mojej mamy (Henryki) byli z nami (odkąd pamiętam), czyli Wincenty i Franciszka (z d. Jaworska) Michalscy. Byli stale z nami, aż do śmierci. (Pamiętam ich na przestrzeni), chyba jakichś 12 lat (do 1930 r.).

WSPOMNIENIA PANI HELENY ALINY GAUDEN

PREZENTUJEMY PIERWSZĄ CZĘŚĆ WSPOMNIEŃ PANI HELENY ALINY (Z D. MIODUSZEWSKIEJ) GAUDEN, (UR. 1918 - ZM. 2004 R., POCHODZĄCEJ ZE WSI KULANY, GM. WIECZFONIA KOŚCIELNA, POW. MŁAWSKI), ZAMIESZKAŁEJ W IWCU K. TUCHOLI, 28 - 29 VI 2002 R.

Spotkanie autora podczas wywiadu z p. Heleną Gauden (córką Henryki z d. Michalskiej M.) w Iwcu k. Tucholi (Bory Tucholskie), 29 VI 2002 r.

Ślub Reginy Michalskiej i Flawiusza J. Stemplińskiego (w Dzierzgowie). Mława, 14 IV 1928 r.

stał trochę odsunięty od głównej alej). (Zaś nagrobek) Wincentego (Michalskiego) był po przeciwnej stronie i bardziej do przodu. Wójcicy (mieli murewany nagrobek) po lewej stronie jak się na cmentarz idzie (wchodzi), a Wincentego po prawej stronie. I byli tam do przodu, tak w pół cmentarza. (Dziadkowie) byli tam oboje pochowani oraz ten (mój brat, zm. 1931 r.) Mieczysław (Michalski). (To pierwszy syn, nieślubny Henryki Michalskiej, późniejszej Mioduszewskiej). Obok (nich), to zupełnie nie, bo nie było już miejsca. Bo tam już było zajęte, ale nad samą alejką, też po tej samej stronie, blisko. Jego grób, też się nie zachował, bo był zniszczony. Niemcy wszystko zrównali, kwiatów nasadzili. (Tablice z napisami na grobie) były z blachy. Dziś na pewno nie ma już śladu. Wiem, że zanim tu wyjechałam (z Kulan do Iwca, w woj. pomorskim, w końcu lat 30. XX w.), to już tam chodzili biedni ludzie i krzyże zbierali, ale te spróchniały do palenia. Cmentarz (w Wieczfoni) mogli zniszczyć w 1941 r. Tego nie wiem? Ale wiem, że tak na początku wojny. Pomniki (murewane) stały bardziej po lewej stronie cmentarza, jak się wchodzi. To te jeszcze są, te najstarsze (m.in. dziedziców z Wieczfni, Kulan oraz w Kuklinie Piekarskich).

Dzieci swoje uczył sam, bo szkół nie było

(Dzidek Wincenty), to wiem, że był taki zopowieści rodzinnych, jak mówiłam, że niby za księdza się uczył, a później się ożenił. Szkoły jakieś pokończył. Ale co i gdzie, tego nie wiem. Coś musiał skończyć, bo przecież swoich dzieci wszystkich uczył sam, nie nauczyciel, bo szkół nie było (pod koniec XIX i na pocz. XX w. w Wieczfoni i Kulanach). Wszystkie jego dzieci umiały czytać i pisać. Czy uczył ich jeszcze innych przedmiotów, tego nie wiem? Myślę, że ojciec Wincentego (Walenty ur. 1816 r.), mógł umieć czytać i pisać.

Bronisława (z d. Michalska) Frankowska, ciocia p. H. Gauden. Mława, lata powojenne.

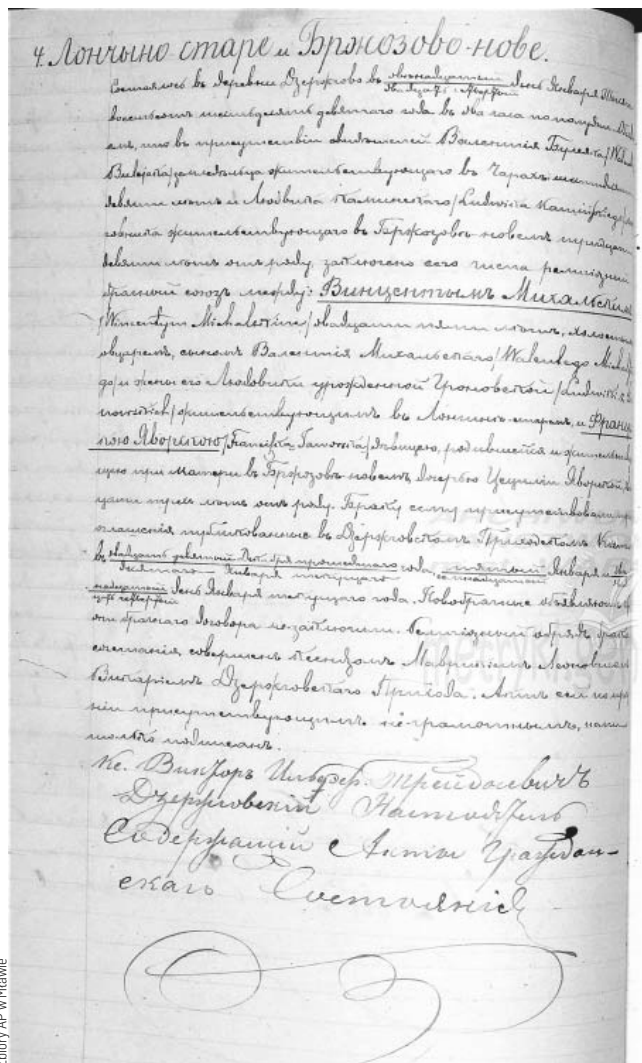
(Był to człowiek w pewnym stopniu wykształcony?). Wykształcony, tylko nie powiem tu gdzie, jak i co, bo tego nie wiem?

(Wincenty Michalski) miał trzech synów, (a dokładnie dwóch i siedem córek: Zofię ur. 1869 r., Mariannę, Annę, Władysława (ur. 1877-zm. 1958), Henrykę, Stanisławę, Helenę, zmarłą jako niemowlę, Nikodema oraz Bronisławę ur. 1889 r.). (Ale, czy), te co osiadły w tym Dzierzgowie? (W Dzierzgowie odbyły się śluby: Franciszka w 1868 r., brata Wincentego w 1869 r. oraz siostry Katarzyny w 1891 r.). Było to, takie miasteczko (gmina i parafia wiejska), tyle wiem.

Walenty Frankowski (ur. 1911 r.) jako kolejarz wąskotorówki w Mławie, lata 50 lub 60. XX w.

Nigdy nie słyszałam, aby dziadek (Wincenty) zaklął. Był bardzo religijny. I (czy) my chcieliśmy, czy nie, to i tak musieliśmy klękać i pacierz odmawiać. (Pamiętam go) z własnych wspomnień, (ale już później, jak był starszy). Był dobry i spo-

Akt ślubu Wincentego Michalskiego i Franciszki Jaworskiej. Dzierzgowo, 1869 r.

Tadeusz Michalski (ur. 1878 r.) - piekarz z Dzierzgowia, lata 30. XX w.

kojny, bardzo spokojny. Z wyglądu był siwiutki, miał wąsy i brodę, długą, którą stale nosił. Średnio wzrostu i tak przy sobie trochę. Nie szczupłutki, czy chudziutki. Włosy miał normalne, jak mężczyźni noszą, średnie. Kolor oczu miał niebieski. Nos miał normalny. Nie miał garbatego, albo owalnego. Lubił wiać i chodzić wczapce od mojego brata Józwa (Józefa ur. 1921 r.), taką szkolną z zydełkiem. Gdy ją dostał, to pod ścianą siadał z czapką na głowie, aby słońce go nie piekło. (Być może Wincenty nosił też czapkę futrzaną z barana, na wzór z XIX w.?). Może kiedyś nosił, ale ja już tak nie pamiętam?

Babcia (Franciszka z d. Jaworska Michalska) prędzej się denerwowała jak się jej coś nie widziało, ale też była bardzo religijna, zresztą oboje.

Ja nie mogę tego wiedzieć, żeby Wincenty opowiadał, że brał kiedyś udział w powstaniu, czy jakiejś wojnie? Bo on był już starszy gość, a ja dzieciak. To tam choć powiedział, to mnie nie interesowało. Również nie wiem, żeby coś opowiadał na temat (ojca swego Walentego i matki Ludwiki z d. Gronowskich ur. 1821 r., małżonków Michalskich).

Pamiętam, to jak opowiadał lub jego dzieci, że jak już tam posprzedawał, bo strasznie lubił w karty grać. I podobnie dziś u dziedzica grali, jutro u księdza. Był trochę taki hazardzista. I do tego opowiadali, jak wsiadł na konia, to pojechał tam gdzie się zbierali. Zaproszeni byli zawsze u kogoś innego. Jak przegrał, to raz siodło, drugi raz konia. Ha, ha. Lubiał grać i przegrywać i tak mu wyszło. Dlatego zbankrutował w końcu.

No tyle wiem, że niby tam opowiadali, że tę babcię poznał jak to kapłaństwo rzucił. Ale jak on tam długo był klerykiem, tego nie wiem? Bo miał już jakieś święcenia. Musiał dłużej studiować, dlatego że jakieś święce-

nia już miał. Później ze wszystkiego już zrezygnował, bo babcię poznał. Nie raz dzieci jego pytały. Dlaczego ojczulku to, a czemu tamto? A on odpowiadał: <<a dajcie mi spokój>>. Nie chciał o tym opowiadać.

W Dzierzgowie

(Czy prawdą mogło być, że jego rodzinną, czy też jego ojciec wyrzekli się go, czy też przekleli?). Tego nie słyszałam nigdy. A ci bracia (Wincentego: Franciszek, Julian, Antoni, Michał oraz siostry Katarzyna i Tekla) wiem, że się z nim częściowo trzymali, ale nie tak na co dzień. Wiem, że brat (mój), najstarszy (Walenty, ur. 1911 r.) od (kuzynki) Stasi (z d. Frankowskiej Pokropskiej, ur. 1916 r.), uczył się u jednego z tych braci, (bądź u syna jednego z nich) za piekarza w Dzierzgowie. Nie wiem jakie nosił imię ten co mieszkał w Dzierzgowie? (Był to piekarz Tadeusz Michalski ur. 1878 r., z Dzierzgowia). Brat Wincentego w Dzierzgowie, nazywał się Franciszek Michalski (zm. w 1932 r. i był ojcem tego Tadeusza Michalskiego. Tenże Tadeusz miał m.in. córkę Reginę Michalską, która wyszła za mąż za urzędnika drogowego, por. rez. Flawiusza J. Stemplińskiego, który zginął w Katyniu. A ich

Rodzice p. Heleny Gauden, Henryka Michalska i Władysław Mioduszeński. Mława, 1918 r.

córka Konstancja i jedna z wnuczek Małgorzata mieszkają dziś w Bydgoszczy. Spotkał się tam po raz pierwszy w życiu 1 III 2023 r.). Nie wiem, jak często spotykali się ci bracia z Wincentem? Ale wiem, że się spotyka-

li. Nie wiem kto do kogo jeździł? Czy Wincenty do Dzierzgowia, czy Franciszek do Kulan? Tego nie powiem?

Wspomnień wystuchał, spisał i opatrzył komentarzem Piotr Rafalski, członek Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej

Nr 27/D-227/37	
Nazwisko	Gauden
Imię	Helena
Data urodzenia	16 grudnia 1918 r.
Miejsce urodzenia	Budy Cegielnia
Imię ojca	matki
Zawód	pracy męża
Miejsce zamieszkania	
Wzrost	średni
Twarz	okrągła
Włosy	ciemne
Oczy	niebieskie
Znaki szczególne	
Wydany dnia	11 sierpnia 1937 r.
Podpis: [Podpis]	
Mława	

Gauden Helena	
(Własnoręczny podpis osoby wyszczególnionej w dowodzie)	
Stosownie do art. 19 rozp. Prezydenta R. P. z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 309) zaświadczam, że wymieniony(a) w niniejszym dowodzie	
p. jest obywatel(m) polskim(ą), co zostało stwierdzone na podstawie	
Urząd	
Pieczęć powiatowej władzy administracji ogólnej	Nr
	Dnia
	Podpis

Dowód osobisty p. Heleny Gauden (ur. 1918 r.). Mława, 11 VIII 1937 r.

Według EY zmiany demograficzne powodują, że firmy w Polsce mierzą się z niedoborami pracowników oraz kompetencji lub znacznie utrudnionymi procesami rekrutacyjnymi. Z biegiem lat to zjawisko będzie się z dużym prawdopodobieństwem pogłębiać – zaznaczył EY w komunikacie.

Jak wynika z badania „3R w HR: Rekrutacja, Rozwój i Retencja”, najczęstszą reakcją na ten problem będzie szybsze tempo automatyzacji pracy i wykorzystania AI; na takie rozwiązanie wskazało 53 proc. ankietowanych pracodawców – podało EY. Na dalszych miejscach znalazło się zatrudnienie cudzoziemców (24 proc.), a na trzecim zatrudnienie osób w wieku 50+ (19 proc.).

— Większość firm toczy walkę o talenty z puli najmłodszych pokoleń, tymczasem na rynku pracy są niezagospodarowani dojrzały kandydaci i kandydatki oraz spora grupa nieaktywnych zawodowo kobiet. Wykorzystanie tego potencjału społecznego wymaga większego wysiłku ze strony liderów i HR i często niestereotypowego otwarcia się na nowe źródła

AUTOMATYZACJA I AI ROZWIĄZANIEM PROBLEMU NIEDOBORU PRACOWNIKÓW?

NAJCZĘSTSZĄ REAKCJĄ POLSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW NA DEFICYT PRACOWNIKÓW BĘDZIE SZYBSZE TEMPO AUTOMATYZACJI PRACY I WYKORZYSTANIA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI - WYNIKA Z BADANIA EY. NAJWIĘKSZYM WSKAZANYM PRZEZ FIRMY WYZWANIEM JEST ROZWÓJ KOMPETENCJI ZATRUDNIONYCH OSÓB.

ła talentów, może jednak przynieść korzyść w postaci np. potencjału dotarcia do starzejącego się rynku konsumenta – podkreśliła, cytowana w komunikacie Katarzyna Ellis, partnerka EY Polska i liderka zespołu People Consulting.

48 proc. ankietowanych przedsiębiorstw wskazało, że największym wyzwaniem w zarządzaniu talentami w ciągu najbliższych kilku lat będzie dla nich rozwój

kompetencji pracowników i dopasowanie ich do wymogów np. w zakresie technologii. Badani wśród wyzwań wymieli też utrzymywanie talentów w organizacji (30 proc.), pozyskiwanie nowych kandydatów (19 proc.), a także inne kwestie np. związane z rotacją osób z generacji Z (3 proc.).

— Nie może więc dziwić, że to właśnie rozwój kompetencji cyfrowych, w tym zdobywanie wiedzy i umie-

jetości wykorzystywania AI, staje się głównym (41 proc.) kierunkiem strategii rozwoju pracodawców – ocenił EY. Przedsiębiorcy jako plany na rozwój strategii podawali też (27 proc.) inwestycje w programy upskillingowe i reskillingowe (dotyczące podnoszenia kwalifikacji i zmiany kwalifikacji) oraz budowę zindywidualizowanych ścieżek kariery (a 19 proc.).

Badanie wykazało, że pracodawcy w Polsce zamierzają wzmacniać działania budujące ich wizerunek jako stabilnej, odpowiedzialnej i prowadzącej dialog z pracownikami organizacji – podkreślono w komunikacie. Jak dodano, w opinii ankietowanych przedsiębiorstw to właśnie elastyczne modele pracy wspierające dobrostan (32 proc.), silna i autentyczna kultura organizacyjna (30 proc.) oraz transparentna polityka wynagrodzeń (25 proc.), mają stanowić ich główne atrybuty decydujące w przyszłości o skutecznym przyciąganiu i utrzymywaniu talentów.

Jak wynika z badania, pracodawcy chcą też zwiększyć wysiłek w budowaniu pozytywnych i różnorodnych doświadczeń pracowników,

atakże kultury organizacyjnej wzmacniającej zaangażowanie (43 proc.), wprowadzić elastyczne modele pracy (32 proc.) oraz zwiększyć budżety na podwyżki (20 proc.). Na rozbudowę i personalizację benefitów wskazało „jedynie” 4 proc. badanych firm – podało EY. 38 proc. badanych przedsiębiorców jest zwolennikami zmian prawnych, które pozwoliłyby na uelastycznienie rynku pracy, m.in. przez większe upowszechnienie pracy zdalnej i hybrydowej, pracy w niepełnym wymiarze czasu, czy krótszego tygodnia pracy.

— Ludzie chcą pracować w firmach, które traktują ich jak partnerów, a nie tylko jak narzędzia do osiągania celów. Pragną być częścią społeczności dającej im poczucie przynależności, sprawczości i sensu działań, dbającej

o ich zdrowie, dobrostan i równowagę – oceniła w komunikacie Wioletta Marciniak-Mierzwa, senior manager w zespole People Consulting, EY Polska.

Podkreśliła, że trwale zaangażowanie i lojalność pracowników powinno się budować na silnej kulturze organizacyjnej, autentyczności liderów, uznaniu i docenianiu zatrudnionych osób.

Badanie „3R w HR: Rekrutacja, Rozwój i Retencja” zostało zrealizowane przez EY Polska w ostatnim kwartale 2024 roku. Objęło ono 208 respondentów odpowiedzialnych za kwestie HR w średnich i dużych przedsiębiorstwach, działających w Polsce.

EY świadczy usługi audytorskie, doradztwa podatkowego, biznesowego, strategicznego i transakcyjnego.

Źródło: PAP

WZROSŁA LICZBA ZADŁUŻONYCH FIRM

Liczba zadłużonych firm w Rejestrze Dłużników BIG InfoMonitor wynosi obecnie ponad 331 tys.; to o 12,3 proc. więcej niż przed rokiem – wynika z raportu BIG InfoMonitor. Z kolei łączna kwota zaległych zobowiązań przedsiębiorców przekroczyła z końcem ubiegłego roku 43,8 mld zł.

Zgodnie z opublikowanym raportem BIG InfoMonitor, zadłużonych firm jest obecnie 331,2 tys. (12,3 proc. więcej rok do roku), co oznacza, że 5 proc. biznesów z różnych sektorów rynku jest już wpisana do Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor lub nie spłaca kredytów.

W informacji podkreślono, że kwota zaległości firm opóźnionych powyżej 30 dni i na co najmniej 500 zł, na koniec grudnia ubiegłego roku przekroczyła 43,8 mld zł. „Jednak w ciągu całego 2024 roku łączne zaległości firm z różnych sektorów i branż rosły nieco wolniej niż jeszcze

rok wcześniej. Od stycznia do grudnia ubiegłego roku przybyło o 1,95 mld zł (4,7 proc.) zaległych długów firm, podczas gdy jeszcze w całym 2023 roku wzrost ten wynosił 2,4 mld zł (6 proc.)” – dodano. Najbardziej zadłużonym sektorem, jak poinformowano, jest handel, który ma blisko 9 mld zł zaległości. Na kolejnych pozycjach znalazł się przemysł (6,9 mld zł) oraz budownictwo i TSL – kolejno ponad 5,6 mld zł i 3,3 mld zł. Zaległości powyżej 2 mld zł odnotowano również w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz w obsłudze rynku nieruchomości i sektorze HoReCa.

Spadki odnotowano z kolei w budownictwie, gdzie długi sektora zmniejszyły się rdr o 421 mln zł oraz w przemyśle, gdzie doszło do spadku zaległego zadłużenia w ciągu poprzedniego roku o blisko 391 mln zł. Sytuacja poprawiła się również w sektorze górni-

ctwa i wydobywania – (o 60,5 mln zł mniej) i w rolnictwie (4,6 mln zł).

W budownictwie w ciągu całego poprzedniego roku przybyło 2 tys. 269 nierzetelnych podmiotów – obecnie jest ich blisko 53 tys. „Plasuje to ten sektor na drugim miejscu, zaraz

za sektorem handlu, gdzie dłużników jest 74,7 tys.” – dodano.

„Pozostałe kluczowe sektory notują wzrosty zaległego zadłużenia. Szczególnie działalność edukacyjna – o 32 proc. do blisko 280 mln zł. Zmiany demograficzne, spadek zainteresowania studiami wzrost kosztów utrzymania infrastruktury to obecnie główne wyzwania dla edukacji” – wskazano.

Najwyższy odsetek firm z problemami na tle wszystkich zarejestrowanych firm w danym sektorze notuje z kolei branża TSL – jest to 9 proc. Oznacza to, że prawie co dziesiąta firma transpor-

towa ma „poważne kłopoty finansowe”. „W branży transportowej spadkowi cen frachtu towarzyszy wzrost kosztów działalności w szczególności kosztów paliwa i wynagrodzeń kierowców. Liczbę wolnych etatów w transporcie szacuje się na ponad 100 tys.” – podano.

Odsetek ten w przypadku sektora górnictwa i wydobywania oraz wśród firm świadczących usługi dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami wynosi po 7,6 proc. „Wysoki 6 proc. udział dłużników jest również w sektorze gastronomii i zakwaterowania” – dodano.

PAP

[illegible]

1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		17	18	19	20	21	22	
23	24	25		26	27		28	29	30	31	32	33	34	35	36	37								

pieczenia; 42) imię żeńskie; 43) badacz kultury ludów Mezopotamii; 44) uzdrowić, wyleczyć; 45) przepływ krwi w organizmie; 46) biuro rektora; 47) pień drzewa bez gałęzi; 48) ogrodzenie z grubych, ostrych pali; 49) pracowali w młynach; 50) uśmiercenie z litości; 51) Robert, wokalista zespołu Wilki; 52) żółw lub krokodyl; 53) szusuje po stoku; 54) kraj nad Gangesem; 55) stopień oficerski w policji; 56) stan USA, ze stolicą w Dover; 57) świętuje 16 czerwca i 17 lipca; 58) Robert, słynny niemiecki kompozytor; 59) dokonuje ekspertyzy pisma; 60) jacht dwukadłubowy; 61) rzeka z powieści Orzeszkowej; 62) barwny kurak z pól; 63) stolica Timoru Wschodniego; 64) armatnia lub ziemská; 65) spis poprawek, omyłek w książce; 66) stolica Erytrei

W gościnnych progach hotelu Omega zorganizowaliśmy Bal Sportu i Biznesu, podczas którego ogłosiliśmy wyniki 64. Plebiscytu na 10 Najpopularniejszych Sportowców Województwa. Po zsumowaniu wyników głosowania kuponowego, sms-owego i plebiscytowej kapituły złożonej z ludzi sportu, biznesu, nauki i polityki okazało się, że pierwsze miejsce zajęła Anastazja Kuś, bardzo młoda i zarazem bardzo utalentowana biegaczka olsztyńskiego AZS UWM.

Ale zanim ogłosiliśmy wyniki, to Maciej Matera, prezes i redaktor naczelny „Gazety Olsztyńskiej”, tradycyjnie dokonał otwarcia balu. Potem zostali wyróżnieni sponsorzy, partnerzy i wieloletni wypróbowani przyjaciele naszej gazety, po czym po krótkiej przerwie Zuzanna Leszczyńska i Artur Dryhynycz rozpoczęli główną część wieczoru.

Na „pierwszy ogień” poszli zwycięzcy kategorii sms-owych. Oto oni:

- >>> Biegacz Roku - Janusz Kosowski (AKM Olsztyn)
- >>> Klub Roku - Jedyńka Kodo Morąg
- >>> Najpopularniejszy Sportowiec Akademicki - Lena Maruszak (AZS UWM Olsztyn)
- >>> Najpopularniejszy Sportowiec Olsztyna - Szymon Jakubisak (Indykpol AZS Olsztyn)
- >>> Najpopularniejszy Sportowiec Powiatu Olsztyńskiego - Mikołaj Kania (Egida Biskupiec)
- >>> Piłkarz Roku - Dawid Maruszak (Naki Olsztyn)
- >>> Sportowiec bez Barrier - Cezary Dybiński (OKS WiM Olsztyn)
- >>> Najpopularniejsza Stadnina - SKJ Klonowa Korona w Żelwagach
- >>> Najpopularniejszy Club Fitness/Siłownia - Klub CrossBoxFit Kętrzyn
- >>> Najpopularniejszy Instruktor/Trener Personalny - Maciej Wysztyński (CrossBoxFit Kętrzyn)
- >>> Sportowe Wydarzenie Roku - IV Lekkoatletyczny Memoriał Zbigniewa Ludwichowskiego w Olsztynie
- >>> Sportowy Talent Roku - Alan Łapiński (piłka ręczna, Czarni Olecko)

Laureaci 64. Plebiscytu na 10 Najpopularniejszych Sportowców Województwa

Potem ogłoszono nazwiska Trenera i Działacza Roku, którymi zostali - odpowiednio - Maciej Bukowiecki (Jurand Szczecino) i Tomasz Jankowski (Indykpol AZS Olsztyn). Dla obu nagroda była olbrzymim zaskoczeniem, ale i powodem do radości. - Jest to najlepsza rzecz, jaka mnie ostatnio spotkała - przyznał wyraźnie zadowolony Tomasz Jankowski.

Przed ogłoszeniem „złotej” dziesiątki zaskoczona była natomiast Irena Serowik, nasza redakcyjna koleżanka, a zarazem znakomita kajakarka, która w mastersach jest klasą samą dla siebie. Dość powiedzieć, że w ubiegłym roku Irena zdobyła po trzy złote i srebrne medale mistrzostw świata, po czym do swego imponującego dorobku na mistrzostwach Polski dołożyła jeszcze sześć złotych i dwa srebrne kraszki! Z tego powodu Irena również otrzymała pamiątkową statuetkę. Nie wiemy, skąd w tym drobnym cielem tyle siły, ale jesteśmy pewni, że ubiegłoroczne sukcesy nie były ostatnimi w jej karierze.

Walka o zwycięstwo w 64. Plebiscycie była bardzo zacięta, bo Anastazja Kuś jedynie o pół punktu wyprzedziła Macieja Kowalewicz, który z kolei też jedynie o pół punktu był lepszy od Konrada Bukowieckiego. Warto przypomnieć, że cała trójka to olimpijczycy z Paryża, poza tym w dziesiątkę była jesz-

SPORTOWA GORĄCZKA SOBOTNIEJ NOCY

W SOBOTNI WIECZÓR W HOTELU OMEGA OGŁOSILIŚMY NAZWISKA SPORTOWYCH BOHATERÓW 2024 ROKU. ZWYCIĘZCZYNIĄ 64. PLEBISCYTU „GAZETY OLSZTYŃSKIEJ” ZOSTAŁA ANASTAZJA KUŚ, MACIEJ BUKOWIECKI ODEBRAŁ NAGRODĘ DLA TRENERA ROKU, A TOMASZ JANKOWSKI DLA DZIAŁACZA ROKU.

cze jedna ubiegłoroczna olimpijka, czyli Agata Barwińska.

Zachwycona imprezą była Katarzyna Majewska, wiceprezesa zarządu Citi Handlowy, który po raz szósty był strategicznym partnerem plebiscytu. - Jest to wspaniała inicjatywa, która docenia wysiłek oraz sukcesy sportowców z Warmii i Mazur, przyczynia się do popularyzacji sportu oraz łączy środowisko sportowe. Udział w kończącym plebiscyt balu dla wszystkich laureatów jest olbrzymim wydarzeniem. Jesteśmy zaszczyceni, że i my możemy brać w tym udział - zakończyła Katarzyna Majewska.

Po części oficjalnej uczestnicy sobotniego balu obejrzeli jeszcze pokaz sztucznych ogni, po czym tłumnie ruszyli do tańca,

bo muzyka była przednia, tak jak i menu przygotowane przez znakomitych hotelowych kucharzy, którzy udowodnili, że w swoim fachu są Alfą i Omegą.

Najwytrwalsi opuścili hotel dopiero nad ranem, umawiając się już na przyszłoroczny bal.

CZOŁOWA DWUDZIESTKA

1. Anastazja Kuś (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) - 39
2. Maciej Kowalewicz (strzelectwo sportowe, Gwardia Olsztyn) - 38,5
3. Konrad Bukowiecki (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) - 38
4. Lena Maruszak (jeździectwo, AZS UWM Olsztyn) - 37
5. Jakub Hawryluk (siatkówka, Indykpol AZS Olsztyn) - 35,5
6. Judyta Andrukajtis (boks, Elite Fight Club Lidzbark Warmiński) - 33*
7. Paweł Pszczółkowski (biegi, Pszczółkowski Team) - 33
8. Agata Barwińska (żeglarstwo, MOS SSW Itawa) - 33
9. Michał Burczyński (bojery, AZS UWM Olsztyn) - 30
10. Szymon Jakubisak (siatkówka, Indykpol AZS Olsztyn) - 28

11. Aleksandra Lisowska (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) - 26
12. Piotr Woźniak (pływanie, Kormoran Olsztyn) - 24
13. Adam Binięda (rajdy samochodowe, AF Motorsport) - 21
14. Zbigniew Staniszewski (rallycross, Staniszewski Team) - 21
15. Karol Zalewski (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) - 18,5
16. Karol Prawdzik (sporty siłowe, KPP Gotdąp) - 16
17. Natalia Kuczeńska (boks, Mazur Elk) - 15,5
18. Szymon Piątkowski (taekwondo olimpijskie, AZS UWM Olsztyn) - 14,5
19. Przemysław Zamojski (koszykówka, Energa Basketball Elbląg) - 13
20. Wojciech Golks (piłka ręczna, Jedyńka Kodo Morąg) - 12

* w przypadku takiej samej liczby punktów o końcowej kolejności decydowało wyższe miejsce w głosowaniu kuponowym

— Często słowo design kojarzymy z luksusem. Ale czym jest w rzeczywistości?

— Design to rozwiązania, które otaczają nas na co dzień. Projektowanie to dyscyplina, która ma znaczący wpływ na podnoszenie jakości życia. Sprawia, że przestrzenie, w których żyjemy, oraz przedmioty, którymi się otaczamy, są bardziej funkcjonalne i dostosowane do naszych potrzeb. Przygotowując ekspozycję „Design wokół nas” zależało mi, by pokazać produkty z bardzo różnych kategorii. Projektowane przedmioty dotyczą w większości przestrzeni domu, więc jest ceramika, szkło, meble, które w większości z nas kojarzą się z designem. Są też rzeczy mniej oczywiste, czyli na przykład narzędzia ogrodowe czy profesjonalne, lekkie kurtki.

— Jaki więc powinien być dobry design?

— Przede wszystkim funkcjonalny i zaprojektowany z myślą o użytkowniku. To są takie rozwiązania, dzięki którym dobrze nam się żyje, na które nie zwracamy uwagi, ale korzystamy z nich cały czas.

— Co wyróżnia polski design?

— Od dekad w pracach rodzimych projektantów widoczna jest zaradność i kreatywność. Jest to konsekwencją m.in. czasów PRL-u, gdy projektanci zmuszeni byli tworzyć nowe wzory przy ograniczonym dostępie do materiałów. Co więcej, praktyczne i nowatorskie rozwiązania wynikały też z małych przestrzeni mieszkalnych, dla których były tworzone. Te umiejętności przetrwały do dziś. Widoczne jest także czerpanie z tradycji oraz reinterpretowanie dawnych wzorów i technik. Powracają motywy inspirowane rodzimą przyrodą, anaturalne materiały, takie jak len czy drewno, odnajdują nowe zastosowania i znaczenia, wpisując się w wymogi współczesnego projektowania.

— Czy dziś można zauważyć, że młodzi, polscy projektanci są dostrzegani w świecie?

Agata Nowak

— Tak, widać, że wychodzimy na rynki zagraniczne, a polscy projektanci i projektantki coraz częściej współpracują z zagranicznym przemysłem.

— Co dziś jest najważniejsze w projektowaniu?

— Widoczne jest bardziej zrównoważone projektowanie. Coraz częściej zwraca się uwagę, na to jakie materiały zostaną wykorzystane przy produkcji danego rozwiązania i jak świadomie korzystać z zasobów. Tutaj przydaje się również wspomniana wcześniej zaradność.

— W opozycji do dobrego designu jest produkcja masowa. Oczywiście dobrze zaprojektowane przedmioty kosztują. Czym kierować się w wyborze przedmiotów

użytkowych do naszego domu?

— Na pewno warto zobaczyć je na żywo. Usiąść na krześle, wziąć do ręki przedmiot, zobaczyć z jakich materiałów jest wykonany i czy wygodnie nam się z niego korzysta. Ważne jest żeby nie kierować się wyłącznie zdjęciem, które zobaczyliśmy w internecie.

Dobrze zaprojektowane rozwiązania nie zawsze muszą być droższe. W ramach wystawy „Design wokół nas” możemy zobaczyć rzeczy zaprojektowane i wyprodukowane w Polsce, co jest też ich znakiem jakości. Łączy je też uniwersalność, ponieważ prezentowane meble i elementy wyposażenia można wykorzystać zarówno we wnętrzach domowych, ale

też kawiarnianych, czy komercyjnych. Są to też rozwiązania, które ze względu na swoją uniwersalną estetykę nie zestarzeją się szybko, a wysoka jakość wykonania pozwoli przetrwać próbę czasu.

— Pani sama w projektach wykorzystuje rozwiązania łączące innowacyjność i funkcjonalność. Ciekawi mnie szczególnie to połączenie lustra i zegara.

— Tak naprawdę jest to stosunkowo proste rozwiązanie, które ze względów wizualnych jest dość charakterystyczne. To połączenie lustra z zegarem, która można obracać i montować w różnych pozycjach, zależnie od potrzeb użytkownika. To był mój pierwszy produkt, który wdrożyła duńska marka Woud.

DESIGN MUSI BYĆ UŻYTECZNY

POLSKI DESIGN CZERPIE Z TRADYCJI I REINTERPRETUJE DAWNE WZORY I TECHNIKI — MÓWI AGATA NOWAK, PROJEKTANTKA. JAKO KURATORKA WYSTAWY „DESIGN WOKÓŁ NAS” OPOWIADA O POLSKIM WZORNICTWIE.

— Trzeba też dodać, że obecnie meble i dodatki z PRL dziś znów są modne. W latach 50. i 60. powstało w Polsce wiele kultowych dziś projektów mebli, jak chociażby fotel 366 Józefa Chierowskiego. Wśród nich jest też — Lisek (fotel numer 300-190), którego nazwa pochodzi od nazwiska projektanta, Henryka Lisa. To był dobry design, który dziś jest poszukiwany i ponownie doceniany.

— Tak, są to poszukiwane wzory. W czasach PRL-u może nie były aż tak dostępne, ale dziś wracają i mamy do nich sentyment.

— Podobnie dużą popularnością cieszy się ceramika z tamtych lat. Ceramika i szkło z PRL-u — kubki, talerze, patery i filiżanki do kawy powróciły do łask. Wiele osób poszukuje zastaw stołowych z lat 50., 60. i 70. XX wieku. Ich ponadczasowa forma, niegdyś często niedoceniana, zachwyca wielu z nas.

— Tak, wraca też szkło. W większości przypadków nie ma już fabryk, które je produkowały. Jest za to spora grupa osób, która je docenia i chce mieć w swoich domach. Cieszy mnie to, bo to bardzo dobre wzornictwo.

— Ponadczasowa forma czy użyteczność? Co jest dla pani ważne w projektowaniu?

— Na pierwszym miejscu zawsze będzie dla mnie użytkownik. Dla kogo projektujemy, w jakim kontekście dana rzecz będzie

wykorzystywana i na jakie potrzeby ma odpowiadać. Jeśli zrozumiemy te aspekty, to jest duża szansa, że będzie to dobry projekt i zostanie z nami na dłużej.

Katarzyna Janków-Mazurkiewicz

Agata Nowak - projektantka, kuratorka i wykładowczyni. Ukończyła studia z zakresu projektowania produktu i mebla na De Montfort University w Leicester i Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Doświadczenie zawodowe zdobywała w Studiu Rygalik, Studiu Ganszyniec oraz przy projektach badawczych dla Touch Ideas. Od 2020 r. prowadzi swoje własne studio Agata Nowak Design. Ma na swoim koncie zarówno projektowanie produktów masowych, jak i ceramiki wykonywanej własnoręcznie w krótkich seriach. Jej projekty wdrożyły polskie firmy Borcas, Loft Decora i Scandico oraz duńska marka Woud. Na arenie międzynarodowej Agata Nowak zaistniała z sukcesem na targach Salone del Mobile w Mediolanie, prezentując w strefie Salone Satellite, fotel, w którym można być offline oraz Timewatch, połączenie lustra z zegarem. Pracuje również jako kuratorka designu. Dwa lata z rzędu odpowiadała za kolekcję MANUBA dla Gdynia Design Days. Dla GDD przygotowała też wystawy „Wystarczająco”, „Czekając na dostawę” i „Głowa to podstawa”. Od 2022 roku jest także wykładowczynią specjalności Product Design w School of Form Uniwersytetu SWPS.

23 lutego obchodziliśmy Światowy Dzień Walki z Depresją. Według Światowej Organizacji Zdrowia w 2020 r. depresja była drugą najczęściej występującą chorobą na świecie. Obecnie cierpi z jej powodu 350 milionów osób, w tym blisko 40 milionów mieszkańców Unii Europejskiej. Szacuje się, że do 2030 r. może być już na pierwszym miejscu wśród najczęściej występujących schorzeń. Może stanowić zagrożenie życia, a przy tym jest chorobą bardzo „demokratyczną” — dotyka osób w każdym wieku, o różnym statusie ekonomicznym, z rozmaitych środowisk. I taki paradoks: mimo, że istnieją skuteczne metody leczenia depresji, to korzysta z nich mniej niż 50%, a w niektórych państwach mniej niż 10% chorych. Najgroźniejszym objawem depresji są myśli samobójcze. Według WHO depresja może być przyczyną aż 800 tys. samobójstw rocznie.

W Polsce na depresję cierpi ponad 1,5 miliona ludzi, ale tylko jedna na 3 osoby chore korzysta z profesjonalnego leczenia. Tak niski odsetek osób leczących się z powodu depresji wynika nie tylko z ograniczonego dostępu do specjalistów, ale także z lęku przed społecznym napiętnowaniem z powodu choroby. Niestety wciąż panuje powszechne przekonanie, że korzystanie z pomocy psychologicznej czy psychiatrycznej jest powodem do wstydu. A nieleczona depresja często prowadzi do samobójstwa.

Depresja ludzi starszych

Depresja jest poważnym zaburzeniem nastroju. Może wpływać na sposób, w jaki się czujemy, działamy i myślimy. Niestety, wśród osób starszych jest częstym problemem, choć — nie zapominajmy! — depresja nie stanowi integralnej części procesu starzenia się. I rzeczywistość — większość znanych mi seniorów czuje się zadowolona ze swojego życia. I to nawet mimo bory-

Foto: Freepik

kania się z większą liczbą chorób, zwłaszcza tych przewlekłych, i większą liczbą wyzwań w porównaniu z młodszymi ludźmi, ale i z czasem, gdy sami byli młodszy.

Istnieje kilka rodzajów depresji, których mogą doświadczać osoby starsze. Duże zaburzenie depresyjne obejmują objawy trwające co najmniej dwa tygodnie, które utrudniają wykonywanie codziennych czynności. Przewlekłe zaburzenie depresyjne to z kolei nastrój depresyjny trwający ponad dwa lata, chociaż osoba cierpiąca z tego powodu nadal jest w stanie być w stanie wykonywać codzienne czynności. Zaburzenie depresyjne wywołane substancjami/lekami to depresja związana z użyciem, nadużyciem lub odstawianiem substancji, takich jak alkohol lub leki przeciwbólowe. Kolejna depresja wynika ze stanu chorobowego.

Czynniki ryzyka depresji

Istnieje wiele czynników, które mogą zwiększać ryzyko wystąpienia depresji u danej osoby. U niektórych osób wpływać na nastrój i prowadzić do depresji mogą zmiany w mózgu. Inni doświadczenia depresji po ważnym wydarzeniu w życiu, takim jak niepokojąca diagnoza medyczna lub śmierć bliskiej osoby. Czasami osoby żyjące na

co dzień w dużym stresie, zwłaszcza opiekunowie bliskich, którzy zmagają się z poważną chorobą lub niepełnosprawnością — też mogą czuć się przygnębieni. A są i takie sytuacje, że depresja pojawia się bez wyraźnego powodu.

Badania wykazały, że czynniki, które wiążą się z ryzykiem depresji, ale niekoniecznie ją powodują to przede wszystkim stany chorobowe, takie jak udar lub rak; osobista lub rodzinna historia depresji; stres, w tym stres opiekuńczy; problemy ze snem i izolacja społeczna i samotność, brak ćwiczeń lub aktywności fizycznej — to kolejne czynniki ryzyka. Uważajmy też na ograniczenia funkcjonalne, które utrudniają angażowanie się w codzienne czynności. A zaburzenia związane z użyciem alkoholu — zaliczane do zaburzeń depresyjnych wywołanych substancjami — są naprawdę niebezpieczne.

Izolacja społeczna a depresja u osób starszych

Każdy człowiek, by przetrwać i rozwijać się, potrzebuje kontaktów społecznych. Jednak wraz z wiekiem ludzie coraz częściej spędzają czas sami. Badania pokazują, że samotność i izolacja społeczna wiążą się z wyższym ryzykiem depresji. Ktokolwiek czuje się społecznie odizolowany lub samotny, powinien jak naj-

szybciej nawiązać kontakt z innymi i zaangażować się w sensowne, produktywne działania, które wcześniej sprawiały radość, przynosiły spełnienie.

Objawy depresji u osób starszych — na co uważać?

Depresję u osób starszych trudno rozpoznać — zwłaszcza że u niektórych osób smutek nie jest głównym jej objawem. Zamiast tego mogą odczuwać emocjonalne odrętwienie lub brak zainteresowania aktywnościami. A przy tym wszystkim mogą nie być tak otwarci na rozmowę o swoich uczuciach jak młodszy dorośli.

Objawy depresji mogą wyglądać inaczej w zależności od osoby i jej uwarunkowań osobowościowych. Ludzie wyrażają swoje emocje, nastroje i zaburzenia nastroju — w tym depresję — na różne sposoby. U niektórych depresja może objawiać się przede wszystkim fizycznie: bólem głowy i ciała, skurczami i/lub problemami trawiennymi.

Od strony emocjonalnej niepokój powinno uporczywe i stałe uczucie bezradności, winy, bezwartościowości lub bezradności; drażliwość, niepokój lub trudności z siedzeniem w miejscu; utrata zainteresowania kiedyś przyjemnymi czynnościami, obniżony poziom energii lub permanentne zmęcze-

DEPRESJA SENIORA

OD CZASU DO CZASU PRZYGNĘBIENIE DOPADA KAŻDEGO Z NAS. I TO CAŁKIEM NORMALNE — TAKIE ŻYCIE. GORZEJ JEDNAK, GDY TEN STAN TRWA DŁUŻEJ, Z TYGODNIE PRZECHODZI W MIESIĄCE. A JESZCZE GORZEJ, GDY DOPADA SENIORA — BO STĄD JUŻ BARDZO KRÓTKA DROGA KU DEPRESJI.

nie. Ale oznaką depresji może być też powolniejsze poruszanie się lub mówienie, trudności z koncentracją, zapamiętywaniem lub podejmowaniem decyzji, ignorowanie ważnych ról w życiu, takich jak obowiązki zawodowe lub rodzinne, trudności z zasypianiem, budzenie się zbyt wcześnie rano lub przesypianie. Kolejny sygnał ostrzegawczy to jedzenie więcej lub mniej niż zwykle, zwykle połączone z niezamierzonym przyrostem lub utratą wagi. A zwiększone spożycie alkoholu lub narkotyków lub angażowanie się w działania wysokiego ryzyka oraz myśli o śmierci lub samobójstwie lub próby samobójcze — to wyraźne bicia na alarm!

Jeśli ktokolwiek z was lub w waszym otoczeniu ma choćby niektóre z tych objawów i trwają one dłużej niż przez dwa tygodnie — nie ignorujmy ich! Mogą to być objawy depresji lub innego stanu zdrowia. Nigdy nie ignorujmy sygnałów ostrzegawczych — pomoc jest dostępna. Jeśli poważna depresja nie zostanie leczona — może doprowadzić do śmierci samobójczej!

Wsparcie rodziny i przyjaciół

Depresja to stan chorobowy, który wymaga specjalistycznego leczenia. Chociaż rodzina i przyja-

ciele mogą pomóc, oferując wsparcie w znalezieniu leczenia — pamiętajmy, że nie są w stanie wyleczyć z depresji. Ale każdy członek rodziny lub przyjaciel osoby z depresją może zrobić kilka rzeczy. Przede wszystkim zachęcajmy kogoś, u kogo podejrzewamy depresję, do szukania leczenia i następnie postępowania zgodnie ze wskazówkami lekarza.

POMÓŻMY UMÓWIĆ SIĘ NA WIZYTĘ LEKARSKĄ TOWARZYSZMY OSOBIE W GABINECIE LEKARSKIM LUB GRUPIE WSPARCIA. UCZESTNICZMY W ZAJĘCIACH, KTÓRE LUBI WYKONYWAĆ OSOBA. ZAPYTAJMY, CZY CHCE WYBRAĆ SIĘ NA SPACER LUB PRZEJAZDZKĘ ROWEREM — AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA MOŻE BYĆ ŚWIETNA DLA POPRAWY NASTROJU.

I słuchajmy sygnałów: smutek, odrętwienie lub pustka przez dłuższy czas — to ostrzeżenia. Ich znajomość i umiejętność rozpoznania oraz szybka reakcja — mogą komuś uratować życie!

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z materiałów na stronie National Institutes of Health oraz Encyclopædia Britannica.

KRASNAL●info

SENSACJE | PLOTKI | SKANDALE
Gramy poniżej pasa!

Krasnal.info | Kras
al.info | Krasnal

Krasnal.info
Krasnal.info | Krasn

**WSŁUCHUJEMY SIĘ
W TO, O CZYM NIKT
NIE MÓWI GŁOŚNO!**